

μένες. Κι' ἐδῶ πλέον τοῦ λείπει καθ' ὀλοκληρίαν ὁ ἔκλεκτισμός καὶ ἡ ἀπλότητα τῆς ἀναπαράστασης, στοιχεῖα ἀποχρήτητα γιὰ τέτοιου εἰδούς ποιήματος. Καὶ τοῦτο διότι ὁ κ. Σκίπιος ζεχνᾷ, πῶς ἡ φύση γιὰ νὰ δημιουργήσῃ ἐναὶ ὥραῖο λουλοῦδι, ἐκλέγει τὰ κατάλληλα στοιχεῖα γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴν καλλονὴν αὐτοῦ τοῦ λουλουδιοῦ. Κι' ὁ ποιητὴς ὡς δημιουργὸς ἔχει τὶς ἴδιες ὑποχρεώσεις ἢν θέλῃ νὰ εἴνε πιὸ σιμᾶς τῆν φύσην, τῆς ὄποιας τὰ μυστικὰ θέλει νὰ μᾶς ξεδιαλύνει ἢ τούλαχιστο νὰ μᾶς παρουσιάσῃ καὶ θαυμάσουμε. Κ' ἔπειτα ὁ ποιητὴς ἔχει καὶ τὴν ἀλληλή υποχρέωσην τὴν καλλιτεχνικὴν νὰ ξεκαθαρίσῃ τὴν σκέψη του καὶ νὰ τὴν ἀναπαράστησῃ ἀπλὰ ἀπλὰ, δύποτε ἀπλὴς τὴν πολυσυνθεσία της εἴνε καὶ ἡ δημιουργία. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ποιητὴς, εἴνε πολὺ νέος γιὰ τέτοια ψιλολογίας καὶ οὐδὲν τοῦτον πραγματικὴν Τέχνην, ποῦ ἀπαιτεῖ μερικές θυσίες ζ' τὶς δύοις φαίνεται ξένος ὁ ποιητὴς.

'Η διαγονητικὴ ποίηση, γιατὶ αὐτὴ θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ζ' τὸν «Ἀλχημιστή» του καὶ ζ' τὴν «Αἰωνία Ἐπάνοδο» ἐπηρεασμένος ἀπὸ θεωρεῖς νεωτεριστικές, ἀπαιτεῖ τὴν ἐνδυνάμωση τοῦ ἐσωτερικοῦ ματιοῦ καὶ τὸ ἐσωτερικό μάτι: ἐνεργεῖ ὅταν παύουν τέλεια τὰ σωματικὰ μάτια νὰ δέχωνται ἐντυπώσεις.

'Αλλὰ τέτοιο φῶς, εἴνε ἀκόμα πάρα πολὺ ἵσχυρὸς γιὰ τὰ μάτια τοῦ κ. Σκίπιον ποὺ παραστρατισμένος ἀπὸ τὸν μεγάλο δρόμο τῆς σκέψης στρέφει μέσακα ζ' τὰ μονοπάτια τὰ διαγονητικὰ σκοτισμένος καὶ θαυμωμένος ἀπ' δ. τι ἐδῶ καὶ ἔκει ἡ μελέτη τοῦ προσέφερε, χωρὶς νὰ εὔρῃ καὶ τὸν κατάλληλο καιρὸν νὰ μετουσιώσῃ μέσα του καποιαὶ αἰώνια μυστικὰ, ποὺ η ἀνθρώπινη τέχνη αἰώνες τώρα μᾶς ἔφερεν ἀπὸ τὸ μακρύνό της ξετύλιγμα ἐπάνω στὶς ὅμορφιες τῆς Φύσης.

* * *

Καὶ ὅμως σιμπαθῶ τὴν ποίηση τοῦ κ. Σκίπιον, γιατὶ συμπαθῶ τὴν γιότη καὶ τὸ παραστράτισμά της ἀκόμα. Τὰ ὄνειρα τῆς τὰ ἀφηνιασμένα μπορεῖ νὰ μὴ μοῦ προκαλοῦν τὸν ἐνθουσιασμό, πάντα ὅμως μὲ γοητεύουν, γιατὶ τὸ ποιητικὸ ὄνειρο μιὰ μέρα μὲ τοὺς ρυθμούς του θὰ εὔρῃ τὸν δρόμο του καὶ θὰ μᾶς φανερώσῃ τὴν ἀληθινὴ ὄμορφιὰ τῆς οὐσίας του. 'Αρκεῖ μόνο ὁ ποιητὴς νὰ μὴν ἀπαστάσῃ.

Πέτρος Ζητουγιάτης

— — — — —

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Ποτὲ ἄλλοτε δὲν σκορπίσθηκε τόσο μάταια ἡ ἴδιωτικὴ περιουσία ἔκεινων ποῦ ἀληθινὰ ἀγάπησαν τὴν πατρίδα κ' ἔδωκαν ἀφονο τὸ χρῆμα τους: γιὰ ν' ἀναπτύξουν τὴν τέχνην 'Ελλάδα, γιατὶ ἡ ἐπιπόλαιότης τῆς δασκαλωτύνης τόσα χρόνια τώρα δουλεύει κ' ἔκει

μέσα, γιὰ νὰ καταστρέψῃ πολλὲς ίδιοφυῖες καὶ νὰ θανατώνῃ μὲ τόση ἀπονιὰ τόσους νέους ποῦ θὰ μποροῦσαν πολὺ καλὰ νὰ ἔβγαζαν τὸ ψωμὶ τοὺς μαθαίνοντας χῆλιες δυὸς τέχνες.

Εἶνε ἐλεεινὸς τὸ θέαμα τῆς Φευτιάς καὶ ἀνικανότητος ποῦ μᾶς παρουσιάζουν ἔπειτα ἀπὸ ἑφτὰ δόλοκληρα χρόνια οἱ μαθηταὶ τοῦ Πολυτεχνείου μας μὲ δσηδήποτε ίδιοφυῖα καὶ ἐπιμέλεισι· κι' ἀν ἔχουν. Καὶ ἂς δικαιολογοῦνται οἱ κ. κ. Καθηγηταὶ μὲ χῆλιες δύο προφάσεις πῶς τάχα φταῖνε οἱ μαθηταὶ ἡ καὶ πῶς μὲ τὸ καιρὸ θὰ μάθουν νὰ ζωγραφίζουν ἀληθινὰ καὶ νὰ κάνουν ἀγάλματα ποῦ νὰ μὴν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν παθολογίαν. Ἄλλος ὁ πατριωτισμὸς ὁ Φεύτεικος τῶς, κυρίων παλαιοδασκάλων ἐσταμάτησε ὅπως ἐστείρευσε καὶ ἡ ἀμφιβολὴ πηγὴ τῆς σοφίας τους, γι' αὐτὸ βέπομε τὸ φοβερὸ ναυάγιο τῆς Σχολῆς τους ποὺ νὰς τώρα μόνον πλανωδίους ἐπαίτας τῆς τέχνης ἔβγαλε χωρὶς κανένα σκοπὸ καὶ καμιὰ ὡφέλεια ἥθικὴ ἢ οἰκονομικὴ.

Καὶ κατὰ τοὺς ἐφετινοὺς διαγωνισμούς τὰ ἵδια καὶ χειρότερα τῶν προγενεστέρων· ἀρχιζουν ἀπὸ τὴν Φευτιὰ καὶ καταλήγουν ἔπειτα ἀπὸ τόσους κόπους καὶ τόση σπατάλη χρήματος στὸ μηδέν. Κανεὶς ἀπὸ τους μαθητὰς τοῦ Πολυτεχνείου μας ἀκολουθῶντας τὸ ἐλεεινὸ συστῆμα τῆς διδασκαλίας ποῦ ἔχουν, δὲν κατορθῶνται νὰ ἐργασθῇ μὲ ἀπλότητα καὶ ἀληθεια-

Θόρυβος χρωμάτων καὶ πινελίες χωρὶς λόγο, καὶ ὀνότητοι ἐπιτηδεύσεις, καὶ τρόποι μέχρις ὀηδίκας ἀνυπόφοροι παραστρατίζουν τὸν μαθητὴ ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ δρόμο του κ' ἔτσι εἶνε ἀναγκασμένος ἔπειτα ἀπὸ ἑφτὰ χρόνια παραστράτισμα νὰ βγῇ ἔξω στὴν κοινωνία ἔρματο τῆς ὀνοήτου διδασκαλίας χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ίκανότητα οὕτε νὰ ἐργασθῇ οὕτε νὰ κερδίσῃ τὸ ψωμὶ του

Εἰς τὴν ἑδόμη τάξι τῆς ζωγραφικῆς διεκρίνησαν οἱ Ν. Λύτρας καὶ Χρηστοφῆς. Τὰ ἔργα τους ἄν καὶ εἶναι ζωγραφισμένα μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια δὲν ἔχουν ἔνα κέντρον ἀρμονίας, οὕτε μὰ ἀκτῖνα φωτός. Φῶς καὶ χρῶμα ταλαιπωροῦνται ἀπάνω στὸ γυμνὸ σῶμα τοῦ μοδέλου καὶ δὲν κατορθώνουν ἐπὶ τέλους ν' ἀράξουν ἥσυχα ἥσυχα ἀπάνω στὴ σάρκινη ἐπιφάνεια τοῦ γυμνοῦ. Ἀρίνω τὴν αἰσθησὶ τοῦ σχεδίου γιατὶ ὁ ἄγων ἐδῶ εἶνε περὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν δόποιον θὰ ζωγραφίσουν· χωρὶς νὰ ξεύρουν οἱ δυστυχεῖς δὲτι ἡ τεχνοτροπία δὲν εἶνε τίποτα ὅλλο παρὰ αὐτὸι οἱ νόμοι τῆς φύσεως ὀληθινὰ ἐνοικεῖνοι καὶ ὅχι ψευτικά ὅπως τοὺς μισομαθαίνουν στὸ Πολυτεχνεῖο. Ἡ κακὴ ἀρχὴ φέρνει τὰ κακὰ ἀποτελέσματα καὶ γι' αὐτὸ βλέπομε πῶς ἔπειτα ἀπὸ τὸ σαρκασμὸν ποὺ τὸν δέρνει καὶ μαθηταὶ μὲ τὰ ξεχαρβαλωμένα ἔκεινα σώματα ποῦ τὰ δόνομάζουν Πλαστική.

Καὶ ἡ Ἐλληνικὴ γλυπτικὴ, αὐτὴ δὲ εἶνε κ' ἄν εἶνε μέσα στὸ Πολυτεχνεῖο σὲ κακὸ χάλι. "Ολοὶ κοροϊδεύονται μὲ τὴν ἄγνοια καὶ τὴν ἀμάθεια ποῦ τοὺς δέρνει καὶ θαρρεῖ κανεὶς πῶς παλίζουνται τῆς κούκλες καθηγητῆς καὶ μαθηταὶ μὲ τὰ ξεχαρβαλωμένα ἔκεινα σώματα ποῦ τὰ δόνομάζουν Πλαστική.

Σὰν θάνατούσωμε ἐκτεταμένα τὴν κατάστασι τοῦ Καλλιτεχνικοῦ τμῆματος τοῦ Πολυτεχνείου μας τότε πιστεύω νὰ φωτισθοῦν καλλίτερα τὰ κομματικὰ χάλια τῆς τέχνης καὶ νὰ φροντίσουν οἱ διάφοροι ἀρμόδιοι νὰ θεμελιώσουν πιὰ τὸ ξεχαρβαλωτὸ αὐτὸ ἐρείπιο ποῦ ἀρκετὰ ἐκατομμύρια ρουψᾶ ἀπὸ τὸ στόλια τοῦ δυστυχισμένου λαοῦ μας.

Διακρίθηκε εἰς τὴν ἔκτη τάξι, δ. Μ. Θεοχάρης ἀπὸ τὴν 'Ρόδο μὲ ἔνα ἔργο ποῦ ξεχωρίζει ἀκρετὰ ἀπὸ τὴν γυαλισμένην καὶ ψεύτικη τέχνη τῶν ἄλλων· τὸ ἔργο του ἄν καὶ εἶνε μονότονο ἔχει πλαστικὰ χαρίσματα καὶ μὲ ἐπιδέξιο χέρι πλάττει τὸ φυσικὸ σῶμα χωρὶς ὑπερβολὴς (καὶ ποτὲ ἀναγκαῖες γιὰ τὴν τέχνη) ἔκεινο ποῦ μὲ εἰλικρίνεια βλέπει. Ἄν δὲν ἀκούσει τοὺς φευτοεπαίνους καὶ φευτοθαυμασμούς τοῦ Βρούτου ὑπάρχει ἐπίπλητος νὰ προοδεύσῃ στὸ μακρυνδρόμο τῆς τέχνης.

Ο. Θωμόπουλος